Natte(re) tuinen, wat moeten we ermee?

Noël van Dooren
Rienk Prins

22 januari 2026

Inleiding

Op het verzoek van het bestuur hebben we ons gebogen over de mogelijke gevolgen van de verhoogde grondwaterstand en welke maatregelen eventueel mogelijk zijn. Ook hebben we rekening gehouden met natte tuinen i.v.m. veel regenval.

De notitie bestaat - na een schets van mogelijke gevolgen - uit 2 gedeeltes:

a. Een advies aan bestuur i.v.m. verhoogde grondwaterstand: wat zouden we beleidsmatig moeten/kunnen doen?
b. Een overzicht van mogelijke maatregelen voor individuele tuinders, die worstelen met natte (delen in hun) tuin.

Hoog (grond-)waterpeil: mogelijke gevolgen

We stellen vast dat er momenteel nog te vroeg is om al effecten van de waterpeilstijging vast te stellen op de situatie in de tuinen.

Gezien berichten en vragen van de tuinders lijkt het aannemelijk dat een andere factor, hevige regenval in de lente van 2024, bij diverse (laaggelegen) tuinen gevolgen heeft gehad (voor m.n. fruitbomen: ziekte, afsterven, o.a. van appels en pruimen).

Voor beide gevallen, een hoog grondwaterpeil en tijdelijke wateroverlast (regen), zijn de mogelijke gevolgen voor m.n. fruitbomen goed bekend. Bijvoorbeeld: als het water hoger dan 40cm onder het maaiveld staat, zijn er al veel planten die daar problemen mee hebben (Bron: Stadsbomerij).

Langdurig veel water op de tuin (regenval) en een hoge waterstand kan voor bomen en struiken leiden tot “natte voeten” en daardoor:

- Wortelrot: door een voortdurend natte bodem kunnen de wortels van (fruit)bomen gaan rotten en afsterven.
- Beperkte zuurstofopname: Wortels hebben zuurstof nodig om te ademen en te groeien. Een hoge waterstand verdringt de zuurstof uit de bodem, waardoor de wortels niet goed kunnen functioneren.

Door een chronisch zuurstoftekort en wortelrot kunnen bomen verzwakken en minder weerstand bieden tegen ziektes en plagen (schurft, vruchtboomkanker).

Enkele beleidsconclusies

1. Het winterpeil is per oktober 2025 omhoog gegaan voor de tuinders van De Doordouwers. Het is eigenlijk nog te vroeg om nu al vast te stellen wat de gevolgen zijn. We zijn nieuwsgierig of tuinders dit al gemerkt hebben / gaan merken, en welke veranderingen zij zien. We stellen voor dit in 2026 te monitoren, bijv. door in de herfst 2026 de tuinders te bevragen.

2. Verder moet niet worden vergeten dat we in een nat gebied en in een veengebied zitten. Het is altijd goed om als tuinder je dat bewust te zijn in je plantkeuze (fruitbomen); en niet te veel te spitten (minder bodemdaling); en zo nodig partieel op te hogen.

3. Na de zomer hebben we pas echt een eerste seizoen met peilwisseling gehad. Als we dan concluderen dat er tuinen te nat worden, of voorheen niet natte tuinen duidelijk natter zijn, bekijken we of we verder actie moeten ondernemen (voorlichting, maatwerk, gezamenlijke ophoogactie).

Voorlichting geven aan hen die (nu) al iets willen doen.

Voor degenen die niet tot de herfst willen wachten en die nu al een natte tuin (of gedeeltes) hebben, zijn er enkele maatregelen beschikbaar.
Daarover kan – via de nieuwsbrief of eigen website – meer voorlichting worden gegeven (incl. verwijzing naar websites, youtube filmpjes, etc.). Bijvoorbeeld:

a. **Goede drainage** in de bodem, door deze te verrijken met compost of organisch materiaal. Of drainagegeulen aanleggen, om water af te voeren.
b. **Hoogteverschillen maken**, bijv. door een deel van de tuin op te hogen (zand, tuinaarde, houtsnippers). Water stroomt dan naar het lager gelegen deel van de tuin (of naar de buren, als die niet ophogen …..)
c. **De juiste boom kiezen:** fruitbomen en – struiken die goed groeien op vochtige ondergronden zijn bijv. mispel, hazelaar, vlier, braam, kweepeer, blauwe bes en sommige perenrassen (zie: fruitbomennet, fruitabc).
d. **Verhoogde aanplanting:** Plant fruitbomen op een verhoogde plek (op een heuveltje of een verhoogd bed). Of zet ze in een pot of bak.